

De boekjes van A. HANS worden in alle scholen aanbevolen, omdat zij boeiend en nuttig zijn en aan de kinderen van eigen land en volk vertellen. Dat veel nummers reeds drie- en viermaal herdrukt werden bewijst hoe A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK overal gevraagd wordt. De meeste verschenen boekjes zijn nog verkrijgbaar. Ziehier eenige van de laatste titels:

800. 't Portiertje van Roeselare. — 801. De Kleine Tooneelspeelster. — 802. Angstige Dagen. — 803. Antwerpen in Brand. — 804. De Bannelingen. — 805. In het Wilde Land. — 806. De Wonderbare Redding. — 807. Fiere Margriet van Leuven. — 810. 't Avontuur van den Schilder. — 811. Het Boefje. — 812. Een onverwachte Reis. — 813. De Geheimzinnige Teekens. — 814. De Spanjaarden te Gheel. — 815. Zwarte Jan. — 816. De Heks van de Moeren. — 817. De Boschwachter van Eikenhof. — 818. Het Juffertje van Parijs. — 819. De Wolfjager van Turnhout. — 820. De Zeeroovers. — 821. Het Gezin van den Visscher. — 822. De Wilde Cow-Boy. — 823. Keizer Karel te Gent. — 824. De Spanjaarden te Mechelen. — 825. Kerstmis in de Sneeuw. — 826. Een Angstig Avontuur. — 827. De Reis in den Nacht. — 828. De Zwarte Bende. — 829. Het licht in de Wildernis. — 830. De dankbare Soldaat. — 831. Een keer Wildstrooper. — 832. Het Wonderland. — 833. Het verloren Testament. — 834. In veilige Haven. — 835. De wonderbare reis van schipper Bontekoe. — 836. Een brutale Feeks. — 837. Vaders vertrouwen. — 838. De vlucht over de Schelde. — 820. Neel's Avontuur. — 840. De Zwarte Ruiters. — 841. De Held van Afrika. — 842. De Pleegzoon van den Bedelaar. — 843. Het Beleg van den Ravenburg. — 844. Een Avontuurlijke Vacantie. — 845. De Vriend van den Indiaan. — 846. De Pelgrims en de Roofridder. — 847. De twee Gemzenjagers. — 848. Het verloren Koffertje. — 849. De Held van Maldeghem. — 350. Het verlaten Huis. — 851. De schat in den Kelder. — 852. Het huis in de Dennen. — 853. De vriend van den Zeekapitein. — 854. De gestrafte Hoogmoed. — 855. Grootmoeders Helpers. — 856. Een Vlaamsche jongen in Amerika. — 357. De Jonge Kolonist. — 858. De Herder van de Hooglanden. — 359. Na lijden komt verblijden. — 860. De twee Robinson Crusoe's. — 861. Edelmoedigheid beloond. — 862. De Durver. — 863. De Durver in de Prairie. — 864. De jonge Hovenier. — 865. De sluwe Goochelaar. — 866. De valsche Boudewijn. — 867. De zonderlinge Bezoeker. — 868. De schrik van het Dorp. — 869. De Plaaaggeest. — 870. Bij de Eskimo's. — 871. Ewyn, de lijfeigene. — 872. De eenzame Hoeve. — 873. Het schot in den Avond. — 874. De Stiefmoeder. — 875. Gescheiden Vrienden. — 876. Het Avontuur der Kerstzangers. — 877. Hoogmoed gebroken. — 878. De Cirkusjongen. — 879. Uit het Cirkus. — 880. Het Spookschip.

Elke week verschijnt een nieuw boekje.

Vraag ze in de boekwinkels en bij dagbladverkoopers.

UITGAVE A. HANS-VAN DER MEULEN, CONTICH.

Drukkerij R. Bracke-Van Geert, Wetteren.

De Smokkelaars van Blankenberghe

Prijs 60 centiemmen.

Uitgave A. Hans-Van der Meulen, Contich.

De Smokkelaars van Blankenberge

I.

Mijnheer Bartels zat genoeglijk zijn lange pijp te rooken. Hij was koopman en woonde in een groot huis in de Kerkstraat te Blankenberge. Maar er viel niet veel te verhandelen, in zijn tijd. Het was 't jaar 1810. Ons land, zooals half Europa, lag onder den dwang van den Franschen keizer Napoleon. En deze had streng verboden, koopwaren uit Engeland te betrekken. Engeland met zijn kolonieën leverde anders zoo veel artikelen: rijst, suiker, koffie, thee, tabak en zoo meer. De winkels raakten nu zoo goed als leeg.

Napoleon hoopte door zijn maatregel, de Engelschen hard te treffen.

— Mogen we niet openlijk handelen, wel dan smokkelen we, had mijnheer Bartels gezegd. Wat kan ons Napoleon schelen? Hij is een vreemde dwingeland.

Al moesten velen in dezen tijd gedroogde blaren in hun pijp steken, mijnheer Bartels rookte geurige gesmokkelde tabak. Hij dronk koffie naar hartelust en deed in elke tas een flinke klont suiker. Zijn vrouw hield meer van thee. Nu deze was er ook in huis. Alles gesmokkelde waar!

Mijnheer Bartels verhandelde in het geheim groote hoeveelheid verboden goederen. Hij had eenige Blankenbergsche visschers in dienst, kloeken en moedige gasten. Die voeren met een sloep naar Engelsche schepen, welke in den nacht ginds voor de banken verschenen en flinke ladingen smokkelwaar aan boord hadden.

De visschers moesten echter zeer voorzichtig zijn, want Fransche tolbeambten of douaniers, zooals men ze noemde, hielden aan de kust de wacht.

In dien tijd zag Blankenberge er heel anders uit dan tegenwoordig. Nu is het een bevallige badstad, met prachtigen zeedijk, ruime hotels, met allerhande villa's, allerlei winkels, een prachtig Casino, en zoo meer. In de dagen van ons verhaal stonden slechts enkele groote woningen tusschen de huisjes der visschers. Men ziet er van deze laatste nog eenige in zijstraten.

Het was al avond toen mijnheer Bartels zoo genoeglijk uit zijn lange pijp zat te dampen.... Hij hoorde den wind tegen de vensterblinden

duwen. Het was een gure Novemberdag geweest. Nu regende het.

Door de reeds verlaten Kerkstraat stapte een visscher, gehuld in zijn oliejas en met den zuidwester diep over het hoofd. Aan de woning van Bartels bleef hij staan. Hij keek om zich heen. En al waren zijn oogen er in geoefend de duisternis te peilen, toch bemerkte hij niet dat een jonge man hem gevolgd was en nu tegen een muur leunde.

De deur van het groote huis stond op een kleine kier. Zonder te moeten kloppen, gleed de visscher naar binnen. Dan deed hij de voordeur dicht, en schreed hij door de lange gang. Hij scheen hier wel zeer goed bekend te zijn, want zonder te aarzelen klopte hij aan een achterkamer.

— Binnen! riep de heer Bartels.

Hij groette den visscher hartelijk.

— Jacob, ge zijt goed op tijd, zei hij.

— Ja, mijnheer... In ons bedrijf nu moeten we stipt zijn.

— Zet u bij het vuur... Het is een koude dag geweest...

— Guur weer dient ons, mijnheer, tenminste als het geen storm wordt. In het duister glippen we gemakkelijk weg, en, als het koud is, schuilen de douaniers gaarne in een herberg.

— Dat is waar... Wel vriend, ik heb bericht

gekregen... Morgenavond zal schipper Smith achter de banken liggen. De bark brengt ons een flinke lading.

— O, het is Smith uit Londen?

— Juist...

— Een flinke zeeman!

— Het lossen moet ditmaal tusschen Blankenberge en Heist geschieden.

— O, bij de hoeve van Wilkens.... En hoe laat?

— Tien uur... Ge zult u moeten spoeden om vóór den morgen klaar te zijn...

— Wel, we varen met drie sloepjes heen en weer...

— Dat is uitstekend...

Jacob Peel — zooals de visscher heette — sprak over zijn medewerkers.

Hij en mijnheer Bartels bepaalden allerlei maatregelen. De koopman zou morgenavond op de hoeve van Wilkens zijn.

Na ongeveer drie kwartier ging Peel heen. Hij spoedde zich naar zijn woning in de Weststraat, maar bemerkte nog niet dat hij weer gevolgd werd. De geheimzinnige bespieder heette Karel Merk; hij was negentien jaar en woonde bij zijn moeder, een weduwe. Hij werd door de bevolking geminacht, omdat hij veel dronk.

Merk bleef op eenigen afstand staan, toen Jacob Peel zijn huisje binnen trad. Maar nau-

welijks was de voordeur dicht, of de spion kwam nader en legde het oor tegen het luik van het eenige venster. Zoo'n kleine visscherswoning was zeer gehoorig, en Merk kon verstaan, wat daar binnen besproken werd.

Jacob Peel deelde aan zijn zoon, den vijftien-jarigen Bert, mee, welke maatregelen hij met den heer Bartels genomen had. Bert trok overdag dikwijls met een leuder mee en kocht eenden en kiekens, die hij dan weer verkocht. Maar in werkelijkheid bespiedde hij dan de douaniers. Hij wist gewoonlijk heel goed, waar ze 's avonds dienst moesten doen.

Merk, de luistervink, ging nu heen. Hij hinkte wat en daarom was hij vrijgesteld van soldatendienst.

In dien tijd moesten Vlaamsche jongens voor Napoleon in den vreemde gaan vechten.

Na eenige herbergen bezocht te hebben, begaf Karel Merk zich naar een huis aan het einde der Kerkstraat bij de zee. Hier woonde een Franschgezinde verloopende matroos. En bij hem was Vigoul, de brigadier der douaniers, in den kost.

— Is mijnheer Vigoul op zijn kamer? vroeg Merk, toen de matroos de deur had geopend.

— Jawel...

— Vraag eens of ik hem spreken kan.

— Goed! Maar veel tijd heeft hij niet, want hij moet nog uit.

— O, ik zal gauw klaar zijn met hem...

Even later mocht Merk naar boven. Vigoul zat bij een potkacheltje te rooken. Hij had blijkbaar wat gesluimerd, want hij keek lodderig uit zijn oogen.

Vigoul kwam uit het Zuiden van Frankrijk. Hij verbleef echter reeds tien jaar in onze gewesten, waar hij destijds met de republikeinen aanlandde. Hij sprak dan ook gebroken Vlaamsch op zijn manier.

— Ah, Merk, kij brenk mij goed nieuws? vroeg hij.

— Ja, mijnheer de brigadier...

— Isse daarvoor altijd een beloonink, cens om druppels te pak, hé?

— En om van te leven! Ik moet mijn moeder onderhouden...

Vigoul lachte. Hij wist het wel, hoe de weduwe Merk uit wasschen ging in burgersgezinnen, om haar kost te verdienen... en ook voor haar zoon.

— Kij moogt liefer drank dan brood! spotte Vigoul.

Maar het waren juist zulke verloopende kerels, die door de Franschen als verklikkers en spionnen gebruikt werden.

— Eh bien... wadde isse de nieuws? hernam de brigadier.

Merk vertelde, hoe hij Jacob Peel bespied en

beluisterd had en zoo op de hoogte was geraakt van een belangrijke smokkelzaak. De brigadier had aandachtig toegeluisterd, zonder te onderbreken...

— Ah, c'est très bien... ja, isse heel wel, zei hij dan. Kij me niet leugens vertel?

— Heb ik ooit gelogen tegen u?

— Non... Kij sijt een felle klepper. Ah, wij sal morkenavond de blauwers stek bij den nek... Isse een koede affaire... Ja, ja... ikke al lank heb gepeinsd, dadde die sieur Bartels met de fiskers ons bedriek. Hij isse er nu aan. Ah, die deukniet wil blauw tusken Blankenberk en Heist. Sij sal smoor een leelijke pijpe...

De brigadier stelde eenige vragen, om er zich van te verzekeren, dat hij alles wel begrepen had. Dan gaf hij Merk vijf frank.

— Dat is weinig voor zulk groot nieuws, merkte de verrader op.

— Ja, maar wakt... Als wij de fogels heb gepakt, kij krijkt feel meer... Kij sal zijn kontent. Sek niemand wadde fan die affaire...

— Natuurlijk niet...

Ontevreden bekeek Merk nog eens het stuk geld.

— Ah, die vijf frank sal niet jonkskens krijg, maar wakt tot morgen... Fijf frank... ah, kij kunt al koop feel druppels, zei de Franschman.

— Ik moet mijn moeder onderhouden...

— Eh bien... foor die vijf frank, kij kan koop feel brood. Als die affaire lukt, kij krijgt twintik frank er bij. Kij moet al zijn blij, dadde kij niet moet zijn soldaat. Kij sijt in mijn dienst.

— Moest ik niet hinken, ze zouden mij rap in het leger steken.

— Non, non... ikke sou sek, dadde kij sijt in mijn dienst. Kij altijd mak blijf te Blankenberk en feel druppels drink. En nu ikke moet wek...

Merk vertrok.

— Die vent zal me weer afzetten, bromde hij. Voortaan zal ik me laten betalen eer ik mijn nieuws vertel.

De schelm, die eigen volk aan den vijand wilde over leveren, trok weer een herbergje binnen. Hij kwam dronken thuis. Zijn moeder lag al te bed, maar was nog wakker. Ze zei echter niets... Als ze haar zoon vermaande, kreeg ze een vloed van scheldwoorden naar het hoofd.

II.

Den volgenden avond zaten in de duinen tusschen Blankenberge en Heist eenige Fransche tolbeambten. De brigadier had hun meegedeeld, hoe er hier gesmokkeld zou worden. Ze waren daar al van zeven uur.

Vigoul zelf, bevond zich reeds lang in een kleine herberg, aan den voet der duinen. De brigadier was een dronkaard en nu had hij ook al veel borrels binnen... De waard stond achter de toonbank. De herbergkamer diende tevens tot keuken.

Maaïke, de veertienjarige dochter, zat bij haar moeder aan tafel. Er was ook een visscher aanwezig. De brigadier hurkte zich over den haard.

— In mijn pays isse nooit koud, snaterde hij. Daar skijnt altijd de zonne... Maar hier isse een boos land... Drie kwart van de jaar falt een natte reken...

— Hebben ze in uw streek misschien droge regen? vroeg de visscher.

Maaïke lachte om die vraag.

— Kij mij niet foor den sot moet houd! schoot Vigoul driftig uit.

— Dat doe ik toch niet, hernam de visscher. Maar omdat ge van natte regen spraakt, dacht ik, dat er in uw land droge regen viel...

— Mij niet foor den sot houd!... zwetste de brigadier weer. Ik zijn in dienst fan onzen krootten keizer... Ikke zijn een baas te Blankenberk... en ikke sal lieutenant van de douane word en dan ikke zijn officier van onzen krootten keizer. Ferstaan?

— Ja, ja, ik versta u goed, al breekt ge onze taal den nek, spotte de visscher.

— Watte, nek breek... Kij mij den nek breek?...

En de brigadier sprong nijdig op. Doch hij zwakte op zijn beenen en viel terug op zijn stoel.

— Maar mijnheer Vigoul, dat heeft Jan niet gezegd! suste de waard.

— Als iemand een douanier dood slaat, dan wij steek heel Blankenberk in brand. Ferstaan?

De visscher wilde geen twist. Hij verliet de herberg.

— Isse zeker een blauwer, die fent? vroeg de brigadier.

— Wel neen! ontkende de herbergier.

— Ja, ja... ikke weet meer dan kij! Keef mij nok een druppel. De koude isse in mijn lijf gekruipt...

Toen Vigoul het glas geledigd had, ratelde hij voort:

— Ja, ja, die fisker isse een blauwer. Ikke weet meer dan kij! Ikke hier niet sit voor mijn plezier. Ah, non... Wakt maar!

— Ge zijt op dienst? vroeg de waard.

— Ja, ja, op dienst... Ikke zijn veel slim als fiskers... Wakt maar!

— Een goeden slag in het zicht, mijnheer Vigoul?

— Kij het al wil weet, hé?

— O neen, maar ge begint er zelf over...

Och, er wordt te Blankenberge niet gesmokkeld. Gij let veel te goed op.

— O ja... ikke al weet, wadde die blauwers sal doen... Wakt maar! Keef me nok een druppel... Isse koud in mijn lijf... Altijd hier die natte regen! Nooit keen zonne. In mijn pays altijd warm...

— Ge zoudt vroeg in uw bed moeten krui-
pen, hernam de herbergier.

— In mijn bedde kruip! En de fiskers laat blauw, hé! Ah, non... Dadde niet doen, een brigadier van onzen krootten keizer. Ikke ken mijn devoir...

— Maar ik zeg nog eens, dat er te Blankenberge niet geblauwd wordt! Gij en uw mannen loopen te veel rond...

De brigadier verslikte zich in zijn borrel en moest geweldig hoesten. Hij werd zoo rood als een kreeft. Toen de bui over was, zei hij:

— Ah... kij peinst, dadde de fiskers niet blauw! Wakt maar... Mijn douaniers zijn in de duin, en ikke ga seffens bij hen. En wij stek Jacob Peel en zijn kamaraads bij den nek... Sij wil marchandise haal fan de Enkels schip... Ah, ah... monsieur Vigoul heeft zijn spions! Ikke weet al... Wakt maar!

— Zou Jacob Peel smokkelen? riep de herbergier uit.

Ook Maaïke spitste de ooren.

— Kij moet seker al weet, rammelde de brigadier. Kij sal niet de sekreet uit mijn kop trek. Ah, non... Wakt maar! Ikke veel liever kruip in de bedde, maar van avond ikke sijn hier in de duin... En ikke sal Peel stek bij den nek... Wakt maar... Die deukniet begin om tien uur... Zij moog wek vaar op de see... Wij nikse sek niet, maar als sij weer kom met de marchandise. Ikke dan heb de preuves... dadde sij blauw... Hoeppla, wij sprink op met de pistool... en al kepakt, en naar de prison!

— Dus, ge denkt een goeden slag te slaan?

— O, kij moet al weet? Ah, ikke niet sek mijn sekreet...

— Ge hebt gelijk, mijnheer Vigoul. Het is het best de geheimen te bewaren.

Maaïke fluisterde even met haar moeder en ging stil door de achterdeur heen. Ze wist genoeg. Jacob Peel zou van avond een smokkeltocht besturen en dat was aan den brigadier verraden geworden. Gelukkig had Vigoul het er uit geflapt. Hij was altijd een praatjesmaker, maar in dronkenschap babbelde hij nog meer.

Maaïke verachtte dat verraad. Zij was een oprecht en flink Vlaamsch meisje. En ze wilde Jacob Peel waarschuwen. Het smokkelen moest te tien uur beginnen. Er was dus nog tijd om het gevaar af te wenden. Toch haastte Maaïke zich. Ze had moeders kapmantel omgeslagen;

ze was groot voor haar jaren. Die mantel maakte onkenbaar.

— Misschien noemt Vigoul den verrader nog, zei Maaïke bij zich zelf. Wie zou die gemeene kerel zijn? Het ware goed, dat we hem kenden!

Ze bereikte de Weststraat, en klopte bij Peel aan. Ze werd dadelijk binnen gelaten. En eenige oogenblikken later naderde een jonkman, die met het oor aan het gesloten vensterluik luisterde. Merk, de verrader, had opdracht de gangen van Peel te bespieden. Daarom stond hij op wacht. De komst van Maaïke ontging hem niet.

Maaïke vertelde aan Peel, die gelukkig nog thuis zat, wat er aan de hand was. De visscher kon maar niet begrijpen, wie de zaak verraden had. Zou een van zijn medewerkers te veel gepraat hebben? Dat was hij toch van zijn mannen niet gewoon.

— O, er zijn Judassen onder ons volk, zei hij. Maar komaan, met babbelen kunnen we nu geen tijd verliezen. Bert, vervolgde hij tot zijn zoon, gij gaat naar de afgesproken plaats en zwaait den fakkel. Dan weet kapitein Smith, dat er vannacht niets te doen valt, en hoe hij handelen moet. Ik zal de anderen waarschuwen.

Maaïke ging heen. Merk hurkte zich tegen de deurpost van het volgend huis. Het meisje bemerkte hem niet en hij herkende haar evenmin.

Gaarne zou Merk Maaïke gevolgd hebben, om ook haar te verklikken, maar hij wilde liever de doening van Bert Peel nagaan. Hij wachtte dus tot deze buiten kwam. Dat duurde nog een tijd. Jacob Peel ging eerst heen. Eindelijk kwam ook de zoon. Merk volgde hem op een afstand, en kwam zoo aan de duinen.

Bert Peel stapte nog verder en beklom dan een der toppen. Hij wist wel, dat hij nu op zijn hoede moest zijn voor de douaniers. Die zouden het licht ook zien. Maar als ze naderden, kon hij vluchten. Hij vertrouwde op zijn flinke beenen.

Van onder zijn oliejas haalde hij een brandend lantaarntje en aan dat licht stak hij zijn fakkel aan. Dan richtte hij zich op... Hij luisterde scherp, maar hoorde niets verdachts. Hij vermoedde niet, dat de verrader dicht bij hem in het zand uitgestrekt lag.

Bert stak den brandenden fakkel zoo hoog mogelijk en zwaaide er mee. Maar tegelijk hield hij den blik op het strand gericht. Toen de Franschen niet zoo streng waren en de visschers nog hun bedrijf mochten uitvoeren, had Bert steeds zijn vader vergezeld in zee en daar leerde hij scherp in 't donker te zien.

Er scheen thans nog geen onraad te zijn en Bert zwaaide voort. Maar plots doofde hij den fakkel in het zand. Hij bemerkte gedaanten.

— Rap, we moeten hem vangen! klonk het

in het Fransch. Een spion... misschien wel een Engelschman...

Het waren douaniers, die nog niet begrepen, dat het fakkelgezwaaï met het smokkelen in verband stond, maar aan militair spioneerden dachten... Engelsche oorlogsschepen deden soms aanvallen op het naburige Vlissingen, waar ook Franschen nestelden. En zij namen dan dikwijls een Vlaamschen visscher mee als loods, om veilig tusschen de banken te geraken.

De douaniers bestegen het duin.

— Ge hebt me nog niet, zei Bert Peel bij zich zelf.

Hij wilde vluchten maar eensklaps sprong Merk op, en viel onverhoeds den knaap langs achter aan. Hij wierp hem voorover in het zand en zette zich met beide knieën op Berts rug. De visscherszoon schrok geweldig, en worstelde toen, om zich te bevrijden. Maar Merk was grooter en sterker dan hij.

— Hier, hier! schreeuwde de valschaard, zijn stem veranderend, om niet door Bert herkend te worden.

— Ici, riep hij dan. Kom... ik heb den blauwer vast!

De douaniers naderden op dat geluid. Een lichtte bij met den lantaarn. Hij kende Merk.

— Mij niet noemen... pas mon nom (mijn naam niet), vermaande de verrader.

Hij sprong op... En de Franschen grepen Bert vast. Deze kon zich niet meer verweren. Hij ontving eerst een vloed scheldwoorden en dan eenige klappen om de ooren.

— Lafaards, met zoo velen tegen een! riep Bert woedend. En waar is de Blankenbergsche Judas?

Maar Merk had zich al een eind verwijderd. Zoo hij herkend werd, zou zijn Judaswerk veel lastiger worden.

— We moeten hem naar den brigadier brengen, zei een der douaniers.

— Die zit natuurlijk in de herberg, daar wat verder, sprak een ander.

— Twee man moeten er hem brengen. De anderen dienen hier te blijven voor de smokkelaars, hernam de eerste, die het toezicht uitoefende, wanneer Vigoul niet bij hen was.

Twee tolbeambten sleurden Bert mee. Merk had aan de overigen gaarne willen vertellen, dat de smokkelaars niet zouden komen, maar hij kende geen Fransch. Hij volgde op eenigen afstand de twee douaniers met hun gevangene. Straks zou hij dan den brigadier wel zien, en hem inlichten.

— — — — —
Vigoul zat in de herberg bij den haard te slapen. Maaïke en haar ouders schrokken, toen de twee Franschen met Bert Peel binnen traden.

Een der douaniers wekte Vigoul.

— Laat me slapen... het is nog nacht! bromde de brigadier in het Fransch.

Hij dutte weer in, maar de tolbeambte schudde hem nu heen en weer. Lodderig keek Vigoul uit zijn oogen.

— Brigadier, we hebben een gevangene, hernam de douanier.

— Een gevangene, herhaalde de brigadier, en hij richtte zich meer op.

Plots kwam Vigoul tot meer bezinning.

— Waar ben ik? O ja... in de herberg bij Edouard.

— We hebben een gevangene! klonk het weer.

Men stelde Bert Peel voor hem, en een der mannen vertelde, wat er in de duinen gebeurd was, doch hij gewaagde niet van Merks hulp.

Ondanks de vele borrels, die Vigoul gedronken had, bleek zijn geest thans toch vrij helder.

— Ezels! riep hij tot zijn mannen, die bij dat scheldwoord verschrikt opkeken.

— Ja, ezels zijt ge, vervolgde de brigadier. Ge moest dien knaap laten doen hebben. Hij was de voortrekker van de smokkelaars. Maar ge zijt te stom om dat te begrijpen. Nu blijven de eigenlijke smokkelaars natuurlijk weg. Ge hebt ze door de aanhouding van een onnoozel schoolknaapje zelf gewaarschuwd.

Een der douaniers kon zijn woede niet meer beheerschen.

— Dan hadt ge maar bij ons moeten blijven, in plaats van hier te drinken en te snorken bij het vuur, zei hij.

— Gij brutale vlegel! Vergeet ge, dat ik uw overste ben? Moet ik u aanklagen bij den luitenant te Oostende?

— Zult ge hem dan ook vertellen, dat ge druppels pakt, terwijl wij op het strand patroeljeeren?

— Zwijg! We hadden een goede vangst kunnen doen en ge bederft alles.

— Wij dachten, dat er een militaire spion op het duin seinen gaf naar een Engelsch oorlogsschip.

— Onnoozelaars! Zoo iets veronderstellen, als ge weet, dat er een smokkelzaak op touw staat en een Engelsche koopvaarder in zee ligt! Is het dan zoo moeilijk om te begrijpen, dat die jongen aan dien kapitein liet weten, dat alles veilig was?

Vigoul wendde zich tot Bert Peel in zijn zonderling Vlaamsch:

— Wadde isse uw naam? vroeg hij.

— Vraag het aan den verrader, die mij overgeleverd heeft, maar zich nu niet aan mij durft vertoonen, zei Bert onbevreesd.

— Heila, respect foor mij, den brigadier fan

den krooten keizer Napoleon. Ikke wil weet uw naam!

— De Judas, die mij in de duinen omver trok, kan het u zeggen... Hij is immers uw knecht! hernam Bert.

— Moet ik u kletsen keef op uw kop...

— Brigadier, zoo'n groote gaai als gij zult toch niet een knaap slaan! riep Maaïke van uit haar hoekje.

Vigoul zei dan in het Fransch tot de douaniers:

— Hij spreekt van iemand, die hem omver heeft getrokken in de duinen. Wie was dat?

— Onze gewone spion... maar ik mag hem hier niet noemen...

— Waar moet die domoor zich mee! Alles is bedorven, onze jacht verbrand. De visschers zullen dadelijk weten, dat hun voortrekker gevangen is genomen. Zij komen vanavond niet meer. Het is voor mij om uit mijn vel te springen van woede...

Maar liever dan uit zijn vel te springen, vroeg Vigoul een borrel, om daarmee zijn ergernis te verduwen.

— Laat dien jongen loopen, hij is nog een kind, zei de herbergier.

— Hem laat loop... Ah, non... wedervoer Vigoul. Kinder isse ook blauwer... En deze kleine skavuit sal ons sek, wie al die blauwers zijn.

— Nooit! riep Bert uit. Liever laat ik mijn kop afkappen!

Maaïke knikte hem goedkeurend toe.

— Waarvoor hebt u een fakkel omhoog gestekt? vroeg Vigoul aan den gevangene.

— O, ik maak gaarne een beetje vuurwerk...

— Mij niet voor den sot houdt niet? Kij u sal spreken, als ikke kommandeer!

— Dan kunt ge lang wachten. Ik ben geen verrader als de Judas, die nu buiten staat...

En Bert weigerde iets los te laten.

— Breng hem naar de gevangenis! gebod Vigoul tot de twee tolbeambten. Ik ga naar het strand... we zullen toch waken.

Maaïke was opgestaan en verliet de herbergkamer.

— Moet ge nu een kind in het kot steken? vroeg de waard.

— Heb toch medelijden, voegde de vrouw er bij.

— Isse kij mee spant met de blauwers? snauwde de brigadier.

— Gij weet wel beter, hernam de herbergier.

— Eh bien, kij niet moet voorspreken deze deukniet!

Maaïke was terug. Ze trad nader.

— Vader, geef die Franschen een druppel, zei ze.

De herbergier keek eerst wat vreemd, maar be-

greep, dat zijn dochter met haar mildheid een bedoeling had. Hij vulde drie glaasjes, die op de toonbank stonden. Gretig namen Vigoul en zijn mannen den brandewijn aan.

Vlug gaf Maaïke een beitel aan Bert, die het werktuig onder zijn oliejas verborg.

— En nu brengt ge den gevangene weg! beval Vigoul weer. Ik zal hem morgen verhooren.

Bert haalde eens de schouders op. Hij knikte naar Maaïke en haar ouders en stapte met de douaniers mee.

— Ikke nu ook moet vertrek, hernam de brigadier. Voilà... als ikke niet bij mijn mannen zijn, zij doen stomme dink.

Hij scheen niet te weten, dat hij reeds tot de bewoners der herberg over de smokkelzaak gesproken had.

— Ikke had kun pak een bende blauwers, vervolgde hij. Isse mislukt... Wie isse die jonk?

— O, ik ken de oudere Blankenbergenaars wel, maar niet al hun kinderen, antwoordde de herbergier ontwijkend.

— Bah, hij sal wel spreken morken... Niemand blijft zwijgen voor mij... Wadde moet ikke betalen?

Vigoul vereffende zijn schuld en vertrok. Maaïke ging langs de achterdeur heen en spoedde zich om den hoek van het huis. Ze volgde den brigadier, hopen den verrader te leeren kennen.

En weldra zag zij een gestalte, die op Vigoul toetrad.

Maaïke zonk op den grond, en kroop dicht bij.

— Eh bien, Merk, wadde kij doet in de duinen? vroeg Vigoul nijdig.

— Ik wilde Bert Peel volgen en ik heb hem aangehouden, toen hij met een fakkel zwaaide.

— Kij sijt een ezel... weet kij dadde?

— Ge zegt dat zeker om te lachen...

— Neen, neen, ikke niet lak niet.

— Wat hebben de douaniers u dan wijs gemaakt? Zonder mij ware Peel ontsnapt.

— Wadde affaire hebt kij nu in de duinen? Kij moet keef nieuws... Kij u niet mak bemoei niet met de aanhoudink!

— Ge weet niet alles... Het was al lang verraden, dat de douaniers hier zouden zijn. En Bert Peel moest aan den Engelschen kapitein seinen, dat de visschers van avond niet naar hem konden komen.

— Wadde kij nu babbelt!

— De waarheid! Luister verder!

En Merk verhaalde wat hij aan Peels huisje afgeluisterd had.

— En wie isse die frouw met haar kapmantel? vroeg Vigoul.

— Dat weet ik niet. Ik kon ze niet herkennen...

— Kij moest heb kefolkd haar tot aan haar huis.

— Ik wilde u Bert Peel in de handen spelen en dat is goed gelukt.

Merk deelde mee, hoe hij Bert neer geworpen en in bedwang gehouden had.

— Isse al een stomme affaire!

— Wel, neem vader Peel en Bartels gevangen. Ge weet nu toch, dat zij in het komplot zitten...

— Maar de preuves? Kij niet kent de wet niet! Wij moet ze pak als zij zijn bezig met blauwen... Anders wij kan niet straf!

— En dan dat zwaaïen met dien fakkel! Is dat geen bewijs? Het was toch geen sein voor de visschen, die in zee zwemmen, merkte de schelm op.

— De jonk sal niet beken niet... dadde een signaal was voor den kapitein... Hij kan wadde anders uitfind...

— Leugens! Steek heel den hoop binnen!

— Kij mij niet moet keef les... Ikke weet wadde ik moet doen. Ferstaan?

— Goed! Ik heb nu toch mijn twintig frank verdiend...

— Ah, non... De affaire isse mislukt.

— Is dat mijn schuld?

— Ikke sal u keef vijf frank... Kij moet nu weer spioneer en afluister, waar de fiskers sal

blauw. De Enkels schip blijft voor de kust... Ka
weer naar de Weststraat... En dan ikke u keef
twintig frank... Salut... ikke moet naar mijn
mannen...

Maaïke wist genoeg. Ze was eer in de West-
straat dan Merk en vertelde aan Peel, die al
thuis was, wie hem verraden had.

— Dadelijk zal de Judas hier weer aan het
venster komen luisteren, verzekerde ze.

De visscher en zijn vrouw schrokken toen ze
vernamen, wat er met hun zoon was gebeurd.

— Ik hoor iets vóór het venster, fluisterde
Maaïke eensklaps.

Jacob Peel opende snel de voordeur. Hij
sprong buiten en greep Merk bij den nek. Hij
zei niets, maar rammelde den verrader geweldig
af. Merk schreeuwde luid. Buren kwamen bui-
ten.

— Deze Judas luistert aan de vensters; hij is
in dienst van de Fransen! riep Peel.

Nog anderen beukten op Merk, die om genade
kermde.

— Slaat hem dood! klonk het.

— O, neen, neen... ik heb geen kwaad ge-
daan... laat me als 't u belieft gaan! kreunde
Merk.

Peel wilde niet dat er gemoord zou worden, en
rukte den schelm uit de handen van het volk. Hij

gaf hem nog een schop en liet hem loopen.
Wat later haastte Maaïke zich naar huis.

III.

De douaniers hadden Bert naar het stadhuis
gebracht. Dit eigenaardig gebouw staat nog in
de Kerkstraat te Blankenberge, maar dient niet
meer als stadhuis.

Er woonde toen een Franschman die de rol
van gevangengewaker moest vervullen. Hij
bracht Bert in een achterkamertje, waar een brits
en enkele schamele meubelen stonden. Daarna
gaf hij hem brood en water.

Zoo zat de knaap gevangen. Hij dacht dade-
lijk aan vluchten. Gelukkig had men hem niet
afgetast, en zoo bezat hij nog den flinken beitel,
dien Maaïke hem gegeven had.

Bert bekeek de muren. Vóór het eenige raam
zaten stevige tralies.

Er was een kleine, dicht gemetselde haard.
Men liet een gevangene in de koude.

— Ik heb het gevonden, mompelde Bert. Ze
houden me hier niet. Een beetje geduld, tot de
cipier in zijn bed ligt.

Hij at het brood op en dronk van het water.
Het was een roerige avond geweest. Bert was
bekommerd om zijn vader, die misschien ook
aangehouden zou worden.

— Die vent zal naar bed zijn, zei Bert een tijd later. Nog een beetje geduld toch.

Het wachten viel hem zeer lang. Eindelijk toch meende Bert, dat hij aan het werk kon gaan.

Hij nam den beitel en maakte eenige steenen van den dichtgemetselden haard los. Het sluitingsmuurtje was dun. Bert arbeidde zoo stil mogelijk, door de kalk weg te peuten. Na een half uur had hij een gat gemaakt, groot genoeg, om er door te kruipen.

— Ik kan vlug in den mast van vaders sloep kruipen, en nu wil ik eens zien of ik hier zou moeten onderdoen voor een schouwveger, dacht hij.

De schoorsteen was niet wijd. Bert kroop door de gemaakte opening. Hij tastte in de hoogte en vond een ijzeren balk, waaraan men vroeger zeker een haak met ketting hing, waaraan dan een pot of ketel kon gehangen worden. Bert heesch zich aan dien balk omhoog en weldra zat hij er op. Dan kwam het moeilijkste: hij schoorde zich met den rug achterwaarts en de voeten voorwaarts tegen de muren. Met den beitel kapte hij onder zijn voeten een gleuf in den muur. Vervolgens stak hij de voeten in die gleuf en heesch zich weer hooger. Opnieuw drukte hij den rug tegen den muur en trok zijn voeten op, ze ook persend tegen de steenen. Dan maar weer

gleuven gebeiteld, waarin hij den top van zijn schoenen duwde en nogmaals den rug hooger geschoord. Zoo werkte de koene knaap zich steeds meer omhoog. En het duurde niet lang of zijn hoofd stak uit het eindje schoorsteen, dat boven het gebouw rees. Het was een kleinigheid om er geheel door te kruipen en het dak te bereiken.

Bert haalde diep adem.

— Ha, Vigoul, ikke isse al niet meer in de kot niet! spotte hij.

Bert betastte den rand van het dak en vond een goot, die naar beneden leidde. Hij klemde die vast en daalde langzaam. Zoo kwam hij op straat.

— Vrij! juichte hij bij zich zelf.

Hij wiesch zijn zwart gelaat aan een stadspomp en spoedde zich naar de Weststraat. Hier schreed hij voorzichtig langs de huizen voort. De Judas kon op wacht staan. Bert bemerkte niemand, en kwam aan zijn woning. Hij luissterde aan het venster, en hoorde vader spreken.

— Goddank, vader is toch thuis, zei hij blijde bij zich zelf.

Hij klopte op de deur.

— Wie is daar? vroeg Jacob Peel.

— Goed volk, antwoordde de zoon.

Dadelijk werd de deur geopend.

— Bert! zei vader ontroerd.

Moeder rees van haar stoel op. Het was een aandoenlijk wederzien.

Bert vertelde, hoe hij uit het stadhuis ontvlucht was.

— Goed bedacht en flink uitgevoerd, zei vader.

— En ze hebben u met rust gelaten? vroeg de zoon.

— O ja! Wat kunnen ze mij doen? Mij hebben ze niet betrapt. Er zijn geen bewijzen. Bert, we kennen den verrader: het is Karel Merk.

— Die nietwaard! Maar ja, van hem konden we zoo iets verwachten.

Vader vertelde, hoe Merk hier aan de deur gevaren was.

— Waar zullen we Bert nu verduiken? Als de Franschen merken, dat hij gevlucht is, zullen ze naar hier komen, sprak moeder.

— Bert moet dadelijk naar zijn oom Klaas te Knokke. Hij kan daar een tijd blijven, besliste vader.

Een kwartier later vertrokken Peel en Bert, die een pakje kleeven in de hand hield.

Den volgenden morgen ging Merk naar het kosthuis van Vigoul.

— Hebt kij nieuws? Weet kij waar de fiskers nu sal blauwen? vroeg Vigoul haastig.

— Neen... Maar ge moet Peel gevangen nemen...

En Merk vertelde, hoe geweldig men hem afgeranseld had.

— Dus de mensken weet dadde kij zijt onze spion? Dan ikke u niet meer kan gebruik niet... Ah, non... de fiskers sal nu u bespied. Isse stom, dadde kij u heb laat pak, zei de brigadier.

— Dus ge smijt me aan de deur. En mijn geld?

— Geld! Moet ikke u betaal, omdadde de fiskers u geslaakt heb?

— Ge bedriegt me! Ge doet valsch! riep Merk woedend uit.

— Ah, kij sijt brutaal. Allez, à la porte... wek uit de deur... un, deux, trois!

Nijdig vertrok Merk.

Vigoul begaf zich naar het stadhuis, om Bert Peel te ondervragen. De gevangenbewaker keek hem angstig aan.

— Brigadier, die jongen is gevlucht, zei hij, in 't Fransch natuurlijk.

— Wat! Gevlucht? Hoe kan dat?

— Hij heeft een gat gekapt in den muur en is dan door den schoorsteen gekropen.

Vigoul moest de plaats zien.

— Dan had de schelm een werktuig, hernam

hij. En hebt gij hem bij zijn aankomst niet afgestast?

— Neen...

— Ezel, die ge zijt! Dat was toch uw plicht geweest. Maar ik zal alles aan den luitenant overbrengen.

Jacob Peel zat een pijp te rooken, terwijl zijn vrouw spon.

— Waar isse uw soon? snauwde Vigoul, die plots binnen trad.

— Ze hebben me verteld, dat ge hem in het kot gestoken hebt, antwoordde Peel onnoozel.

— De skavuit isse kevlukt...

— Ha, daar ben ik blij om! Maar dan zal hij zoo dom niet zijn, hier te zitten.

— Ikke moet seek in de huis...

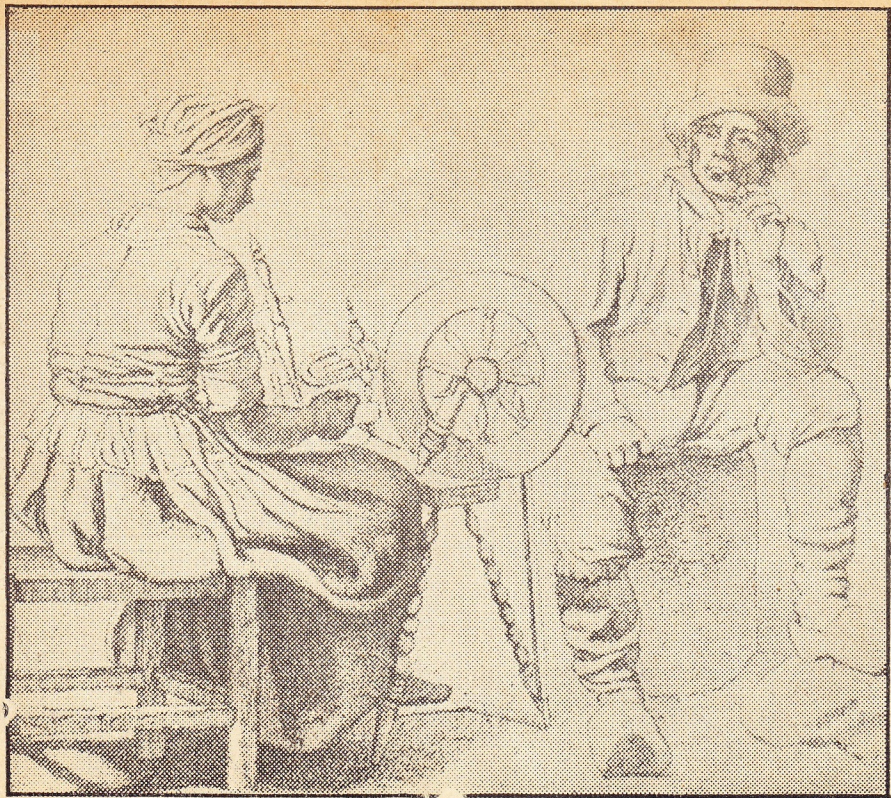
— Doe dat!

Vigoul keek overal rond, doch natuurlijk te vergeefs.

— Peel, kij zijt een blauwer! zei hij dan.

— Wie zegt dat? Merk zeker, die nietwaard, dat moeders verdriet, een schobbejak en dronkaard! Gisteravond stond hij aan ons venster te luisteren! Is dat op uw bevel? Dan zal ik mij beklagen bij de overheid. Ik heb den schoelie betrapt en kletsen gegeven...

— Merk... Merk... Die fent isse niet in mijn dienst. Wadde doet uw zoon met een fakkel in de duin?

Jacob Peel bij zijn vrouw.

— Dat moet ge hem vragen!

Vigoul was al besloten het mislukte zaakje maar voor den luitenant te Oostende verborgen te houden. Het zou kunnen uitkomen, dat hij zelf uren in de herberg zat.

— Enfin... ikke attentie sal maak op u! En let op! dreigde hij. waarna hij aftrok.

's Avonds brachten Jacob Peel en de visschers smokkelwaar aan land, tusschen Blankenberge en Wenduine. Mijnheer Bartels was daarbij tegenwoordig. Ook hier had hij medewerking. verkregen van een landbouwer, op wiens hoeve de kistjes, baaltjes en vaatjes verborgen werden.

Merk kon het te Blankenberge niet meer uithouden, zoo diep werd hij er veracht. Hij trok heen en doolde verder langs de kust, als een landlooper.

Bert bleef in Knokke tot Vigoul verplaatst werd. Toen keerde hij terug.

In 1815 werd Napoleons macht voor goed gebroken bij Waterloo. Er kwam een betere tijd. Bert was nu twintig jaar en vischte met zijn vader. En een jaar later trouwde hij met het brave Maaike.